

Miðvikan

Niels Winther:

Okkara fyrsti politikari

Sjálvur er Niels Winther jarðaður í Danmark, men á Svínaryggi liggja pápi og systir hansara. Tí er ein partur av hansara søgu varðveittur í gamla kirkjugarði. Vit hava ókent tilfar um Niels og Mads A. Winther

Tað er nógv skrivað um Niels Winther. Her skal bert endurgevast tað, sum Christoffer Michael Olsen skrivaði um hann í síni dagbók:

1850
12.1. Samledes jeg med flere her af Byen hos Jacob Kjelnæs paa Niels Winthers anmodning for at samtale om adskilligt for Landet gavnligt. Vi havde været der én gang før.
21.2. Embedsrejse til Vaagø. Gudmund Effersøe, Niels Winther og Magnus Jacobsen havde været på Vaagø angaaende et Testamente, som Arvingerne ville rive op igen og erklære for ugyldigt.
Á hesi ferðini hendi ein syrgilig vanlukka. Tað vóru fleiri menn i ferðini. Nakrir teirra gingu til Oyrargjáar eftir einum báti, sum teir skuldu rógva til Fútalett. Men ein hvirla holvdi bátin, og 4 mans druknaðu.
Ein pápi, Michael í Kálvalið, stóð á landi og sá sínar einastu tveir synir drukna.
14.4: Paa Winthers anmodning Forsamling i Arbejdsskolen angaaende Køer og Trøer.
30.6. fer Niels Winther sum ferðafólk við Hector til Danmarkar.

1851
Tað var fólkatingsval 1. juli. Tað vóru fyra valevni. Hvørt teirra hevði sínar stillarar. Millum stillararnar hjá landfútanum Lunddahl vóru prestarnir Djurhuus og Sørensen.

Niels Winther við húski. Úr »Nú er tann stundin...«

Stillarar hjá Niels Winther vóru bókhaldari Jacobsen, forvaltarin Nolsøe, læknin Nolsøe og Schrøter prestur.
Vágamenn høvdu stillað H.C. Müller upp, og faktor Joen Djonesen Nolsøe var uppstillaður av norðingum og eystringum.
Valdagin var í Havn bert úrsлитиð fyri Suðurstreymoy kent, og tað var ikki so hugaligt fyri Niels Winther, sum bert fekk 27 atkvøður. Fútin fekk 118, Müller 2 og Nolsøe onga.
Samlaða úrsлитиð kemur 9. juli, og tað vísir at Niels Winther er valdur við 428 atkvøðum, eftir hann kemur

fútin við 408 atkvøðum. Valluttøkan var 969 ella 68%.
23.7 kom Neptunus úr Danmark. Millum ferðafólkini vóru "Niels Winther med sin Forlovede Nicoline Kjærgaard".
3.9 fóru Niels Winther "som Folkethingsmand og Johan Weihe, kongsbonde fra Solmunde, som Landstthingmand" til Danmarkar.
1852
10.4 "kom Hector, med den kom Rigsdagsmændene Winther og Weihe".
13.5 "udkom det første Blad, der

nogensinde er trykt paa Færøerne, Færingetidende af N. Winther, koster 4 sk Stykket".
16.7 var aftur fólkatingsval. Valevni vóru H.C Müller og N.C. Winther.
23.7. Ved sammentræden af de forskellige Valgnævn, vistes det, at Examinatus juris Winter er valgt til Folkethingsmand for Færøerne med 93 Stemmer mere end min Fætter H.C. Müller.
12. 9 fara Winther og Weihe báðir niður aftur. Við á ferðini er "Jomfru N. Kjærgaard".
11.11. I Efteraaret er N. Winther og Jomfru Kjærgaard bleven gifte i Kjøbenhavn.
1853
Nú er aftur fólkatingsval í februar. Valevnini hesa ferð eru Niels Winter og prósturin Jørgensen. Úrsлитиð fyri hvørt valdømi var:

Valdømi	Tils	Jørgensen	Winther
Norðoyggjar	90	6	84
Eysturoy	214	108	106
Suðurstreymoy	61	29	32
Norðstreymoy	99	17	82
Vágar	78	22	56
Sandoy	90	71	19
Suðuroy	164	55	109
Tilsamans	796	308	488

Hervið var Winther afturvaldur við 180 atkvøðum fleiri enn prósturin.
29.4. komu báðir ríkisdagsmenninir heim við Neptunus

27.7. fer Niels Winther niður aftur
8.9. endar løgtingssetan. Niels Winther hevur ikki møtt hesa setuna, tí hann var í Keypmannahavn.
1854
5.4. komu Niels Winther og konan við Havfruen.
30.8. fara tey avstað aftur við Hector.
1855
9.8. fer Niels Winther við Nordlyset niður sum fólkatingsmaður
1856
22.4. kom Niels Winther til Føroya við Havfruen.
Hetta ár leggur Niels Winther frá sær sum fólkatingsmaður, og í 1857 flutti hann Hjørring, har hann gjørdist blaðstjóri á Hjørring

M.A. Winther – vinmaðurin hjá Petur Alberg

Súsanna Katrina (1813-98) og Mass Andrias Winther (1813-79)
Henda og fylgjandi myndir eru úr Kvørnini

Ein beiggi Niels Winther var Mads Andreas Winther (1813-1879), sýslumaður í Sandoyar sýslu. Ólavur Clementsen hevur skrivað um ættina í Kvørnini nr. 11 í 2008.
Tá ið hann doyði skrivaði Dimma-lætting m.a.: »Han var paa Grund af sin Naturlige Begavelse, der var udviklet ved stadigt Selvstudium, en af vore kundskabsrigeste og mest alsidige Personligheder. Der-til kom en renhed i Karakteren, der gjorde ham elsket og agtet af alle, der lærte ham nøjere at kende. Som medlem af Lagtinget i de første Aar (1852-1854) havde han

betydelig Indflydelse....men skarpe partistridigheder i Lagtinget be-virkede, at han trak sig tilbage i de senere Aar af Amtmand Dahlerups Embedstid. (Hann varð aftur ting-maður 1861-1865.
Vor lille Befolkning, for hvem han følte saa varmt, ser i ham en af vores bedste Sønner stedt til Hville.«
Ein sonur Mads var Niels Kristoffur Winther (1852-1934), giftur við Elisabeth Marinnu Mohr (1846-1921). Hann gjørdist eisini sýslumaður í Sandoyar sýslu og seinni í Vestmanna.

Ein sonur Niels var Mass Andrias Winther (1871-1923). Hann varð í 1909 fyrsti býráðsformaður í Havn. Seinni gjørdist hann sýslumaður í Sandoyinni. Tað er nógv skrivað um hann.
Henda lýsing av Mads er úr skjalasavninum hjá Petur Alberg:
M. A. Winther
Nú er Mads Winther deyður. Leingi hevur hann verið sjúkur, og í allan vetur hevur hann ligið. Hann var í løgtinginum í summar, men hann var so ússaligur, orkaði lítið og einki at eta, og hann sá ógvuliga illa út.